

Sopot, dnia 25 sierpnia 2017 r.

Sygn.: 005721

## **ODPOWIEDŹ NA PYTANIE PRAWNE**

### **Przedmiot odpowiedzi:**

1. Czy lekarz stażysta może, w związku z potrzebą pracodawcy, zostać oddelegowany na dowolny czas do pracy w oddziale nie objętym programem stażu, jeżeli w tym czasie miał pracować w oddziale objętym programem stażu?
2. Czy lekarz stażysta może pracować jako jedyny lekarz na oddziale danego dnia, z powodu planowej, bądź nieplanowej absencji pozostałych lekarzy?

### **Podstawy prawne:**

1. Art. 5, art. 15, art. 30 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (t. j. Dz.U.2017.125 ze zm.);
2. § 2, § 9, § 12 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry (t. j. Dz.U.2014.474).

### **Klauzula prawna:**

Przygotowując niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach otrzymanych od Zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego.

Sporządzający niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne zastrzega sobie prawo weryfikacji niniejszego opracowania w przypadku ujawnienia faktów nieznanych mu w momencie jego sporządzenia.

Niniejszą Odpowiedź na pytanie prawne wydaje się do wiadomości Zleceniodawcy wraz z prawem publikacji przez Zleceniodawcę. Odpowiedź na pytanie prawne dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.

W niniejszej Odpowiedzi na pytanie prawne zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy, w szczególności ocena prawna przedstawiona w Odpowiedzi nie daje gwarancji wyniku danej sprawy, w przypadku skierowania jej na drogę postępowania sądowego lub administracyjnego.

## **Stan prawny:**

Na wstępie niniejszej odpowiedzi, należy odnieść się do przepisów ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (dalej u.z.l.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty (dalej rozporządzenie), które regulują kwestię odbywania w/w stażu.

W pierwszej kolejności należy wskazać na treść art. 15 ust. 3d u.z.l., zgodnie z którym lekarz odbywa staż podyplomowy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas określony, **w celu przygotowania zawodowego obejmującego realizację programu stażu podyplomowego.**

Powyższy przepis oprócz ustalenia podstawy zatrudnienia lekarza stażysty określa również szczegółowo cel umowy o pracę, którym jest przygotowanie zawodowe obejmujące **realizację programu stażu podyplomowego.** Należy więc przyjąć, że zakres zadań lekarza stażysty powinien być ograniczony programem stażu podyplomowego realizowanego przez lekarza.

Jeżeli zatem program stażu nie obejmuje pracy na określonym oddziale, wydanie polecenia oddelegowania lekarza stażysty do tego oddziału przez pracodawcę pozostaje sprzeczne z umową o pracę.

Przyjmując, że pomimo powyższego zastrzeżenia, pracodawca wydał jednak polecenie wykonywania pracy przez lekarza stażystę na oddziale, który nie jest uwzględniony w programie stażu, należy również zwrócić uwagę na inne przepisy, które mogą mieć zastosowanie w takim przypadku.

Zgodnie z art. 5 ust. 7 u.z.l., w celu odbycia stażu podyplomowego okręgowa rada lekarska przyznaje **prawo wykonywania zawodu lekarza na czas odbywania tego stażu.**

Należy podkreślić, iż na podstawie art. 15 ust. 3a, u.z.l., lekarz odbywa staż podyplomowy pod nadzorem lekarza posiadającego specjalizację, o której mowa w art. 64 ust. 1, tytuł specjalisty w określonej dziedzinie medycyny [...] zwanego dalej „**opiekunem**”.

W myśl art. 15 ust. 3b u.z.l., lekarz, o którym mowa w ust. 3a, jest uprawniony do wykonywania zawodu **wyłącznie w miejscu odbywania stażu, z zastrzeżeniem art. 30,** oraz w sytuacji gdy prowadzi prace badawcze w dziedzinie nauk medycznych pod kierunkiem lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu. **Lekarz stażysta jest uprawniony** w szczególności do:

- 1) przedmiotowego i podmiotowego badania pacjenta oraz udzielania porad lekarskich **po konsultacji z opiekunem;**
- 2) wydawania, **po konsultacji z opiekunem,** zleceń lekarskich;
- 3) wydawania skierowań na badania laboratoryjne oraz inne badania diagnostyczne, a **po uzgodnieniu z lekarzem** posiadającym prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony na badania wymagające metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta;
- 4) samodzielnego stosowania zleconych **przez lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu** na czas nieokreślony metod diagnostycznych i leczniczych, których praktyczna umiejętność została stwierdzona przez opiekuna;
- 5) **wspólnego z lekarzem** posiadającym prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony stosowania metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta oraz wspólnego z nim wykonywania zabiegów operacyjnych, objętych programem stażu podyplomowego;
- 6) prowadzenia **we współpracy z opiekunem** historii choroby i innej dokumentacji medycznej;
- 7) udzielania informacji o stanie zdrowia pacjenta;
- 8) zlecenia czynności pielęgnacyjnych;
- 9) w stanach nagłych do doraźnego podania lub zlecenia podania pacjentowi leków, a jeżeli są to leki silnie lub bardzo silnie działające - po zasięgnięciu, w miarę możliwości, opinii jednego lekarza;
- 10) stwierdzania zgonu;
- 11) wystawiania recept oraz wydawania opinii i orzeczeń lekarskich **po uzgodnieniu z opiekunem** treści zawartych w nich informacji.

Zastrzeżenie zawarte w art. 30 u.z.l. dotyczy tego, że lekarz ma obowiązek udzielać pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia, oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki.

Należy również odnieść się do § 9 rozporządzenia, który wskazuje na obowiązki „opiekuna”. Pośród w/w obowiązków w szczególności wskazać należy m.in. na: bezpośredni nadzór nad wykonywaniem przez stażystę zabiegów diagnostycznych i leczniczych, wykonywanie wspólnie ze stażystą zabiegów operacyjnych oraz stosowanie metod diagnozowania albo leczenia stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, bezpośredni udział w udzielaniu przez stażystę pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach.

Dokonując analizy powyższych przepisów dotyczących wzajemnych relacji pomiędzy lekarzem stażystą a opiekunem, należy jednoznacznie wskazać, że wykonywanie czynności medycznych przez lekarza stażystę podlega kontroli ze strony opiekuna lub innego lekarza posiadającego prawo do wykonywania zawodu. Jest to sytuacja zrozumiała biorąc pod uwagę, że staż stanowi formę przygotowania do wykonywania zawodu, a lekarz stażysta nie posiada pełnego prawa do wykonywania zawodu. **Sprzeczne zatem z przepisami jest powierzenie samodzielnego wykonywania czynności medycznych przez stażystę.**

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, staż obejmuje pogłębienie przez lekarza wiedzy teoretycznej oraz praktycznej nauki udzielania świadczeń zdrowotnych w dziedzinach chorób wewnętrznych, pediatrii, w tym neonatologii, chirurgii ogólnej, w tym chirurgii urazowej, położnictwa i ginekologii, psychiatrii, anestezjologii i intensywnej terapii, medycyny ratunkowej oraz w dziedzinie medycyny rodzinnej w warunkach stacjonarnej, ambulatoryjnej i domowej opieki zdrowotnej.

Idąc dalej, zgodnie z § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia lekarz stażysta w ramach odbywania stażu, pełni dyżury medyczne zgodnie z ramowym programem i indywidualnym harmonogramem ustalonym przez opiekuna stażu [...]. Dyżury są pełnione **pod nadzorem lekarza lub lekarzy pełniących dyżur, uprawnionych do samodzielnego wykonywania zawodu.**

**Niedopuszczalne jest zatem pełnienie dyżurów przez lekarza stażystę bez nadzoru lekarza uprawnionego do samodzielnego wykonywania zawodu.**

Odnosząc się jeszcze do kwestii uprawnień lekarza stażysty, należy wskazać, że zgodnie z regulacją zawartą w art. 4 u.z.l. lekarz ma obowiązek wykonywać zawód, zgodnie ze

wskazaniemi aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, **zgodnie z zasadami etyki zawodowej** oraz z należytą starannością.

Natomiast zgodnie z art. 10 Kodeksu Etyki Lekarskiej, lekarz nie powinien wykraczać poza swoje umiejętności zawodowe przy wykonywaniu czynności diagnostycznych, zapobiegawczych, leczniczych i orzecznich. Jeżeli zakres tych czynności przewyższa umiejętności lekarza, wówczas winien się zwrócić do bardziej kompetentnego kolegi. Nie dotyczy to nagłych wypadków i ciężkich zachorowań, gdy zwłoka może zagrażać zdrowiu lub życiu chorego.

Powyższe rozważania dają odpowiedź na drugie pytanie. Lekarz stażysta nie może samodzielnie pracować jako jedyny lekarz na oddziale danego dnia. Wynika to z tego, że:

1. lekarz stażysta jest uprawniony do dokonywania czynności medycznych po konsultacji z opiekunem pod jego nadzorem;
2. lekarz stażysta nie jest uprawniony do samodzielnego dokonywania wielu czynności medycznych;
3. lekarz stażysta odbywa staż pod nadzorem opiekuna;
4. lekarz stażysta ma przyznane prawo wykonywania zawodu lekarza na czas odbywania tego stażu (jest to tymczasowe prawo wykonywania zawodu).
5. celem stażu podyplomowego jest przygotowanie zawodowe, które może się odbywać jedynie pod obecność drugiego lekarza.

## **Wnioski:**

Reasumując, lekarz stażysta nie może, w związku z potrzebą pracodawcy, zostać oddelegowany na dowolny czas do pracy w oddziale nieobjętym programem stażu, jeżeli w tym czasie miał pracować w oddziale objętym programem stażu. Celem umowy o pracę lekarza stażysty jest przygotowanie zawodowe na podstawie realizacji programu stażu podyplomowego. Dlatego też, lekarz stażysta powinien pracować w oddziale przewidzianym w programie stażu.

Lekarz stażysta nie może samodzielnie pracować jako jedyny lekarz na oddziale danego dnia. Wynika to z tego, że:

1. lekarz stażysta jest uprawniony do dokonywania czynności medycznych po konsultacji z opiekunem pod jego nadzorem;

2. lekarz stażysta nie jest uprawniony do samodzielnego dokonywania wielu czynności medycznych;
3. lekarz stażysta odbywa staż pod nadzorem opiekuna;
4. lekarz stażysta ma przyznane prawo wykonywania zawodu lekarza na czas odbywania tego stażu (jest to tymczasowe prawo wykonywania zawodu).
5. celem stażu podyplomowego jest przygotowanie zawodowe, które może się odbywać jedynie pod obecność drugiego lekarza.

W przypadku chęci skorzystania przez Pana z pomocy radców prawnych i adwokatów, współpracujących z Lex Secure Sp. z o.o. w ramach Ogólnopolskiej Sieci Opieki Prawnej - należy skontaktować się bezpośrednio z Infolinią prawną Lex Secure Sp. z o.o. pod numerem telefonu 501 538 539.

Z poważaniem,

RADCA PRAWNY  
  
Karol Gotalski